

poziv agentu smatra se kao i poziv učinjen brodaru. Na temelju toga proizlazi da je brodaru bilo omogućeno da se u kontradiktornom postupku izjasni o činjeničnom stanju. Ako se on tome nije odazvao ne može za sebe vući nikakvu korist. Osim toga u ovom slučaju je kontradiktornost bila ostvarena, jer su utvrđenju štete prisustvovali predstavnici osiguratelja i osiguravnika, kojih su interesi oprečni. Sud napokon smatra da danas svaki zapovjednik mora poznavati tehnička pravila za zaštitu tereta od topline, i da mora poduzimati odgovarajuće mjere.

/Dir.Mar. 1963, str.34/

B.J.

APELACIONI SUD, Rim

Presuda od 6.II 1960.

Gazzolo c/a Talijansko ministarstvo financija

Noleggio - Predmet ovog ugovora može biti samo brod sposoban za plovidbu - Ako se ne radi o takvom brodu, ne radi se o noleggio-u, premda su stranke svoj ugovor nazvale tim imenom i upotrijebile formular na kome se takvi ugovori sklapaju

Talijanska vlada je, za vrijeme drugoga svjetskog rata, sklopila s brodovlasnikom ugovor o noleggio-u. Ta vrst ugovora talijanskog prava u biti odgovara Times-charteru, ili našem "brodarskom ugovoru na vrijeme za cijeli brod". Brod je za vrijeme rata potopljen bombardiranjem. Nakon rata bio je izvađen iz mora i vraćen brodovlasniku. Poslije, kad je brod bio vraćen, stranke su sklopile dva nova ugovora, ali s retroaktivnim djelovanjem za vrijeme dok je brod bio potopljen. U sporu koji je među strankama nastao za naknadu štete, sud se pozabavio i pitanjem pravne prirode ovih naknadnih ugovora. Stranke su i njih nazvale noleggio. Međutim, unatoč tome, ni prvi ni drugi sud nisu im priznali taj karakter. U stvari, kaže drugostepeni sud, kada su bili zaključeni naknadni ugovori, nastupila je bitna promjena predmeta ugovora, koji nije više bio brod, tj. plovilo u stanju plovnosti, nego potopljeni objekt. Upravo uzimajući u obzir ovu promjenu, bili su zaključeni novi ugovori, koji premda su nazvani noleggio i bili sastavljeni na formularima koji su nosili takav naziv, ne mogu biti takvim smatrani, i to radi pomanjkanja predmeta koji, kako proizlazi iz pozitivnih propisa, nije običan brod, nego brod "koji poduzima jedno ili više predviđenih putovanja, ili putovanja, koje odredi naručitelj". Odnos iz noleggio-a prestao je kada je brod bio potopljen.

/Dir.Nav.1962, str.119/

B.J.

Bilješka. - Načelno stajalište suda u gornjoj presudi potpuno je opravdano. Može se primijeniti i u našem pravu. Drugo je pak pitanje kada će se u konkretnom slučaju moći držati da brod nije u takvom stanju da može biti predmet ove vrsti ugovora. Od sasvim jasnih situacija, kao što je to slučaj u gornjoj presudi, može postojati čitav niz raznih mogućnosti, kada neće svaki put biti lako zauzeti jasno stajalište. U tom pogledu će, smatramo, kao mjerodavna u prvom redu biti volja stranka, pa kod sklapanja takvih ugovora treba posvetiti upravo stanju broda posebnu pažnju. Naš Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova na žalost ni u ovom pogledu, kao i u većini odnosa iz brodarskog ugovora na vrijeme za cijeli brod, ne daje jasan putokaz, pa je to tim više potrebno međusobno regulirati jasnim i potpunim klauzulama. U praksi može biti naročito sporno pitanje da li postoji među strankama samo pravo na naknadu štete, ili se može tražiti i razvrgnuće ugovora.

B.J.

APELACIONI SUD, Genova

Presuda od 9.II 1962.

Holandeska pomorska agencija
c/a Levante

Ograde u teretnici odnose se samo na podatke koje teretnica izričito sadrži - Ograda brodarova u pogledu broja i količine tereta ne odnosi se i na njegovo stanje - Za povišenje temperature u skladištu broda, brodar ne odgovara ako je tome uzrok prekidanje zračenja skladišta radi prekida putovanja u usputnim lukama i velike vlažnosti zraka

Radi se o prijevozu sirove kože. Brodar je izdao teretnicu na kojoj je u srednjem stupcu - koji je služio za nabavljanje broja koleta i sadržaja, i u kojem su bili navedeni podaci o broju i sadržaju tereta - bio je utisnut pečat s klauzulom Said to be. Na odredištu je ustanovljeno da je veliki broj koleta oštećen. Eksperti su utvrdili da je kvar nastao zbog visoke temperature brodskih skladišta. Osiguratelj je primaocu nadoknadio štetu i tuži brodara za isplaćeni iznos. Brodar se protivi tužbenom zahtjevu.

Apelacioni sud je brodara oslobodio iz slijedećih bitnih razloga:

U ovom sporu primjenjuje se Konvencija o teretnici od 1924.g., prema kojoj primalac mora dokazati postojanje štete,